

СУЧАСНІ НАУКОВІ ЗДОБУТКИ КАФЕДРИ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ. ДО 80-РІЧЧЯ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

О. І. Денисенко, М. П. Перепічка, М. Ю. Гаєвська, Н. Б. Бродовська, Н. А. Степан, М. В. Сторожук, В. О. Федорук

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

У статті висвітлено основні результати наукових досліджень співробітників кафедри дерматовенерології Буковинського державного медичного університету (БДМУ) за останні п'ять років (2020-2024 рр.), присвячених актуальним задачам сучасної дерматовенерології, а саме: вивченню етіопатогенетичних чинників та розробці нових удосконалених схем комплексного лікування найбільш поширених захворювань шкіри – алергічних дерматозів, зокрема екземи, псоріазу, червоного плоского лишая, розацеа та інших, а також представленню результатів наукових досліджень на науково-практичних форумах та впровадженню їх у медичну практику та навчальний процес зі здобувачами медичної освіти. Стаття присвячується 80-річчю БДМУ.

Ключові слова:
Буковинський державний медичний університет, кафедра дерматовенерології, наукові дослідження, хронічні дерматози, науково-практичні форуми.

Клінічна та експериментальна патологія 2024. Т.23, №3 (89). С. 71-77.

DOI 10.24061/1727-4338.XXIII.3.89.2024.12

E-mail:
denysenko.olga@bsmu.edu.ua

CURRENT SCIENTIFIC ACHIEVEMENTS OF THE DEPARTMENT OF DERMATOVENEROLOGY. TO THE 80TH ANNIVERSARY OF THE BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY

O. I. Denysenko, M. P. Perepichka, M. Yu. Hayevska, N. B. Brodovska, N. A. Stepan, M. V. Storozhuk, V. O. Fedoruk

Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

The article highlights the main results of the scientific research by employees of the dermatovenerology department of the Bukovinian State Medical University (BSMU) over the past five years (2020-2024), devoted to the current tasks of modern dermatovenerology, namely, the study of etiopathogenetic factors and the development of the new improved schemes of the comprehensive treatment of the most common skin diseases – allergic dermatoses, including eczema, psoriasis, lichen planus, rosacea, and others, as well as presenting the results of the scientific research at scientific and practical forums and introducing them into medical practice and the educational process with students of medical education. The article is dedicated to the 80th anniversary of BSMU.

Key words:
Bukovinian State Medical University, department of dermatovenerology, scientific research, chronic dermatoses, scientific and practical forums.

Clinical and experimental pathology 2024. Vol.23, № 3 (89). P. 71-77.

Вступ

З моменту заснування у квітні 1945 року кафедри дерматовенерології Чернівецького державного медичного інституту (нині – Буковинський державний медичний університет) і до теперішнього часу співробітники кафедри, окрім навчальної, навчально-методичної та лікувально-консультативної роботи, значну увагу приділяють науковим дослідженням та впровадженню результатів наукової роботи у медичну практику і навчальний процес зі здобувачами медичної освіти [1]. Тематика наукових досліджень завжди була присвячена вирішенню найбільш актуальних задач дерматовенерології: з'ясуванню етіопатогенетичних чинників, вивченню особливостей клінічного перебігу та розробці

нових удосконалених патогенетично спрямованих схем лікування найбільш поширених захворювань шкіри (алергічні дерматози, псоріаз, червоний плоский лишай, вугрі звичайні, розацеа та інші), що має важливе практичне значення для підвищення фахового рівня знань здобувачів медичної освіти, а також для закладів практичної охорони здоров'я для покращення якості надання населенню спеціалізованої медичної допомоги [2].

Мета роботи

Розглянути основні наукові здобутки кафедри дерматовенерології Буковинського державного медичного університету (БДМУ) за останні п'ять років (2020-2024 рр.), висвітлити їх практичне

значення для підвищення рівня знань здобувачів медичної освіти, а також впровадження результатів наукових досліджень у медичну практику з метою підвищення якості надання населенню спеціалізованої дерматовенерологічної медичної допомоги.

Основна частина

Кафедра дерматовенерології як підрозділ Чернівецького державного медичного інституту (нині – Буковинський державний медичний університет) заснована у квітні 1945 року. З того часу на кафедрі дерматовенерології поряд із підготовкою медичних фахівців активно проводилася наукова робота, присвячена найбільш актуальним проблемам регіональної та вітчизняної дерматовенерології [1, 2]. Під керівництвом першого завідувача кафедри доцента Безюка М. Г. організовано навчальний процес і створено матеріальну базу кафедри. Засновником наукової дерматовенерологічної школи на Буковині заслужено вважають професора Гржебіна З. Н. (очолював кафедру в 1947-1956 рр.), під керівництвом якого започатковано і надалі продовжувалися наукові дослідження його учнями та наступниками, тематика яких присвячена найбільш актуальним проблемам дерматовенерології: вивченню етіопатогенезу, клініки, удосконаленню діагностики та лікування сифілітичної інфекції (Бухарович М. Н., Пацаренюк О. В.), туберкульозу шкіри та лімфатичних вузлів (Касько Ю. С.), дермато мікозів (Троян Г. А.), застосуванню етонію в дерматології (Трефаненко С. П.), проблематиці екземи (Трутяк Л. М.) та червоного вовчака (Полянський І. І., Книговський О. М.) [2, 3].

Подальші наукові дослідження співробітників кафедри дерматовенерології також присвячені найбільш актуальним аспектам дерматології, підсумком яких стали захищені кандидатська та докторська дисертації з проблематики алергодерматозів (Денисенко О. І.), кандидатська дисертація з вивчення аспектів псоріазу (Гаєвська М. Ю.), а також 8 кандидатських дисертацій, виконаних та захищених під керівництвом професора Денисенко О. І. (очолює кафедру з 2001 р.), тематика яких присвячена удосконаленню діагностики та лікування вугрової хвороби (Іринчин Г. В., Волошина Н. О., Карвацька Ю. П.), псоріазу та екземи (Приймак А. В., Височанська Т. П., Степан Н. А.), червоного плоского лишая (Бродовська Н. Б.) та розацеа (Сторожук М. В.) [1].

На сучасному етапі тематика наукових досліджень кафедри дерматовенерології БДМУ відображає актуальні аспекти дерматовенерології та спрямована на вивчення етіопатогенетичних чинників, удосконалення діагностики та лікування хронічних дерматозів (екзема, псоріаз, червоний плоский лишай, вугрова хвороба, розацеа), а також впровадження результатів наукових досліджень у педагогічний процес кафедри та медичну практику [2].

Упродовж 2020-2024 років співробітники кафедри дерматовенерології БДМУ виконували фрагмент ISSN 1727-4338 <https://www.bsmu.edu.ua>

спільної з кафедрою пропедевтики внутрішніх хвороб комплексної науково-дослідної роботи на тему: «Медикаментозна корекція метаболічних та імунологічних порушень, інтенсивності системного запалення та ендотеліальної дисфункції у пацієнтів з поєднаним перебігом серцево-судинних та бронхообструктивних захворювань, ураженням опорно-рухового апарату та хронічними дерматозами» (номер державної реєстрації 0120U101550; термін виконання 2020-2024 рр.). Метою фрагмента науково-дослідної роботи кафедри дерматовенерології було підвищити ефективність діагностики та лікування хворих на хронічні дерматози (алергодерматози, псоріаз, червоний плоский лишай, розацеа) з урахуванням клінічних проявів цих дерматозів, а також рівня окремих показників медіаторів запалення, наявної у пацієнтів коморбідної патології органів системи травлення з вивченням та аналізом характеру змін показників функціональної активності гепатобіліарної системи та стану мікробіоти товстого відділу кишечника.

Внаслідок проведених наукових досліджень встановлено чи уточнено нові етіопатогенетичні чинники алергічних дерматозів, зокрема екземи, на підставі чого з урахуванням показників медіаторів запалення, стану мікробіоти товстого відділу кишечника та клінічних проявів захворювання розроблено удосконалені схеми лікування таких пацієнтів із застосуванням сучасних антигістамінових, протизапальних, антиоксидантних та антипротекторних препаратів, мультипробіотиків та засобів топічної терапії, що дало змогу (дозволило) нормалізувати показники гомеостазу пацієнтів та достовірно підвищити клінічні результати їх лікування [4-9]. Також уперше у вітчизняній практиці проведено діагностичне patch-тестування хворих на різні клінічні форми екземи із застосуванням стандартної нашкірної аплікаційної patch-тест системи із набором найбільш поширених гаптенів (Європейська Базова Серія S-1000), на підставі чого показано, що таке тестування є перспективним діагностичним обстеженням, яке розширює діагностичну програму з виявлення можливих етіологічних чинників виникнення й рецидивування екземи [10].

Підсумком наукових досліджень співробітників кафедри дерматовенерології БДМУ стало також розширення наукових знань про етіопатогенетичні чинники псоріазу, червоного плоского лишая та розацеа, зокрема про частоту та нозологічні форми коморбідної патології органів системи травлення у таких хворих, характер змін показників функціональної активності гепатобіліарної системи та ступінь змін мікробіоти товстого відділу кишечника, а також сироваткового рівня прозапальних цитокінів у хворих на розацеа залежно від клінічних проявів та тяжкості клінічного перебігу цих дерматозів, на підставі чого розроблено патогенетично обґрунтовані рекомендації щодо удосконалення діагностичної тактики щодо таких хворих та доповнення до комплексних методів їх лікування із застосуванням сучасних гепатопротекторних, протизапальних й

Клінічна та експериментальна патологія. 2024. Т.23, № 3 (89)

ангіопротекторних препаратів та мультипробіотиків, що дало можливість достовірно покращити клінічні результати лікування таких пацієнтів [11-16].

Попри основну тематику науково-дослідної роботи співробітники кафедри дерматовенерології БДМУ також вивчали та аналізували дерматологічні прояви перенесеної пацієнтами коронавірусної інфекції COVID-19 [17], сучасні особливості клінічного перебігу дерматозоонозів (корости) [18], а також досліджували ефективність сучасних медикаментозних засобів лікування параспоріазу, піодермій, оніхомікозів тощо [19-21].

Результати наукових досліджень співробітників кафедри дерматовенерології БДМУ за 2020-2024 рр. представлено у 174 наукових публікаціях (із них – 71 стаття) у періодичних фахових виданнях та у матеріалах всеукраїнських та міжнародних науково-практичних форумів. Ці результати також увійшли до національних підручників та видані співробітниками кафедри навчальні посібники з дерматовенерології для здобувачів медичної освіти та лікарів різних спеціальностей [22-25].

За участі завідувача кафедри дерматовенерології БДМУ, професора Денисенко О. І. видано всеукраїнський фотоілюстрований атлас із дерматовенерології для студентів закладів вищої медичної освіти, лікарів-інтернів та лікарів різних спеціальностей, у яких представлено особливості клінічного перебігу інфекційних і неінфекційних дерматозів та венеричних хвороб в умовах воєнного часу [26].

Результати наукових досліджень кафедри дерматовенерології також були представлені на проведеній співробітниками кафедри дерматовенерології БДМУ 29-30 вересня 2022 року науково-практичній конференції з міжнародною участю на тему: «Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі», яка внесена до «Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, що проводяться у 2022 році». У роботі конференції взяли участь 411 учасників, із них – 10 іноземних громадян (країни-учасниці: Україна, Канада, Держава Катар, Республіка Кіпр, Федеративна Республіка Німеччина, Судан, Турецька республіка, Австралія, Арабська Республіка Єгипет). Науково-практичний форум мав міждисциплінарний характер, серед доповідачів та слухачів конференції були фахівці різних спеціальностей: «дерматовенерологія», «загальна практика – сімейна медицина», «терапія», «педіатрія», «інфекційні хвороби», «ендокринологія», «фтизіатрія», «гінекологія», «хірургія» та ін.

Під час пленарного та секційних засідань конференції заслухано 32 доповіді з найбільш актуальних питань дерматовенерології, зокрема: «Ураження шкіри, асоційовані з COVID-19» (професор Кутасевич Я. Ф., директор ДУ «Інститут дерматології та венерології НАМН України», м. Харків), «Дерматологія військового часу» (професор Літус О. І., Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ), Клінічна та експериментальна патологія. 2024. Т.23, № 3 (89)

«Медикаментозно-індуковані дерматози» (професор Калюжна Л. Д., Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, м. Київ) та інші. З лекцією на тему: «Сифіліс. Сучасний стан проблеми» виступив професор, член-кор. НАМН України Степаненко В. І. – президент Української асоціації лікарів-дерматовенерологів і косметологів (Національний медичний університет імені О. О. Богомольця). Зацікавленість учасників конференції викликала доповідь на тему: «Сучасні наукові підходи доказової медицини: систематичний огляд та мета-аналіз», яку представила Olesya Falenchuk (PhD, University of Toronto, Ontario, Canada).

Співробітниками кафедри дерматовенерології БДМУ на конференції представлено 10 доповідей, зокрема 4 активні: професор Денисенко О. І. та співдоповідачі – доповідь на тему: «Мавп'яча віспа (monkeypox). Дерматологічні прояви»; професор Денисенко О. І., Karvatska Yuliia (PhD, Queen Hospital, Doha, Qatar) – доповідь на тему: «Роль тиреопатій у патогенезі хронічних дерматозів»; доцент Перепічка М. П. – на тему: «Дерматологічні прояви ВІЛ-інфекції/СНІДу»; к.мед.н. Сторожук М. В. – доповідь на тему: «Роль прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу та медіаторів запалення у патогенезі розацеа».

За результатами науково-практичного форуму видано збірник матеріалів, який містить 62 публікації 114 авторів – учасників конференції [27].

Слід зазначити, що до виконання наукової роботи кафедри активно залучаються лікарі-інтерни спеціальності «дерматовенерологія». У 2020-2024 роках лікарями-інтернами спеціальності «дерматовенерологія» підготовлено й представлено на щорічних підсумкових науково-практичних конференціях лікарів-інтернів Чернівецької області 32 тематичні доповіді, а також за участі лікарів-інтернів опубліковано 29 наукових праць, із них 24 – у збірниках матеріалів міжнародних наукових форумів.

Значна увага на кафедрі дерматовенерології приділяється роботі наукового студентського гуртка [28], яким нині керує доцент закладу вищої освіти кафедри дерматовенерології, к.мед.н., доцент Перепічка М. П. Основним завданням роботи студентського наукового гуртка кафедри є не лише розширення теоретичних знань та удосконалення практичних навичок студентів з актуальних тем дерматовенерології, але й залучення студентів-гуртківців до наукової роботи, публікації наукових праць та участі у наукових форумах, на яких вони неодноразово займали призові місця. Наприклад, у 2020 році староста студентського наукового гуртка – студентка медичного факультету № 1 Федорук В. О. зайняла I місце на VI Міжнародному медико-фармацевтичному конгресі студентів і молодих учених – ВІМСО 2020 (науковий керівник – завідувач кафедри, проф. Денисенко О. І.), а студентка медичного факультету № 3 Bhatia Tamanna зайняла III місце на ВІМСО 2020 та III місце у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських

наукових робіт «Клінічна медицина» (науковий керівник – асистент, к.мед.н. Карвацька Ю. П.); у 2021 році студентка Федорук В. О. зайняла III місце на VII Міжнародному медико-фармацевтичному конгресі студентів і молодих учених ВІМСО 2021 (науковий керівник – завідувач кафедри, проф. Денисенко О. І.). За участі студентів-гуртківців кафедри дерматовенерології у 2020-2024 рр. опубліковано 24 наукові праці у збірниках матеріалів наукових конференцій, зокрема міжнародних наукових форумів.

Важливим підсумком наукової роботи є впровадження одержаних результатів наукових досліджень у медичну практику з метою підвищення рівня надання населенню спеціалізованої дерматовенерологічної допомоги. Упродовж 2020-2024 років співробітниками кафедри дерматовенерології БДМУ оформлено 47 актів впровадження результатів наукових досліджень, що сприяло істотному підвищенню ефективності діагностичних та терапевтичних заходів щодо хворих на найбільш поширені хронічні дерматози.

Також важливим аспектом роботи кафедри дерматовенерології є впровадження результатів наукових досліджень у педагогічний процес на додипломному та післядипломному етапах підготовки медичних фахівців – ознайомлення студентів, лікарів-інтернів та лікарів-слухачів циклів тематичного удосконалення, спеціалізації, заходів безперервного професійного росту з науковими здобутками кафедри дерматовенерології з метою підвищення рівня їх знань та фахової підготовки з дерматовенерології, що забезпечить у майбутньому надання населенню висококваліфікованої медичної допомоги. Особливо важливе значення це має у переддень відзначення 80-річного ювілею БДМУ з акцентуванням на тому, що співробітники університету, серед них і кафедри дерматовенерології, нині продовжують започатковані визначними науковцями БДМУ наукові традиції та актуальні наукові дослідження і у такий спосіб вносять посильний вагомий внесок у розвиток сучасної вітчизняної медичної науки, зокрема дерматовенерології.

Список літератури

1. Денисенко О, Гулей Л, Гаєвська М, Перепічка М, Карвацька Ю, Бродовська Н. Наукові здобутки кафедри дерматовенерології Буковинського державного медичного університету: історичні віхи та сучасність (2010-2020 рр.). Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. 2020;4:11-5. doi: 10.24061/2411-6181.4.2020.214
2. Денисенко ОІ. Тематика наукових досліджень кафедри дерматовенерології Буковинського державного медичного університету, історичні та сучасні наукові напрямки. В: Матеріали 105-ї підсумкової наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ; 2024 Лют 05, 07, 12; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет; 2024, с. 366-7.
3. Денисенко ОІ, Перепічка МП, Ткачук СС, Гаєвська МІО, Бродовська НБ, Сторожук МВ, та ін. Становлення дерматовенерології на Буковині: роль професора ЗН. Гржебіна як засновника наукової дерматовенерологічної школи. Клінічна та експериментальна патологія. 2023;22(2):71-6. doi: 10.24061/1727-4338.XXII.2.84.2023.12
4. Денисенко ОІ. Сучасні підходи до призначення антигістамінних препаратів при резистентних формах хронічної кропив'янки. Український журнал дерматології, венерології, косметології. 2018;4:30-6. doi: 10.30978/UJDVK2018-4-30
5. Денисенко ОІ, Федорук ВО. Застосування ферментного та ангіопротекторного препаратів у комплексному лікуванні екземи. Журнал дерматовенерології та косметології імені МО. Торсуєва. 2022;1:28-34. doi: 10.37321/journaldvc.2022.1-03
6. Denysenko OI. Improving the treatment of patients with alleryodermatoses considering the clinical manifestations of the disease and the state of the colon microbiota. В: Матеріали 105-ї підсумкової наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ. 2024 Лют 05, 07, 12; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет; 2024, с. 357.
7. Степан НА, Денисенко ОІ, Бродовська НБ, Перепічка МП. Стан прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу у хворих на різні клінічні форми екземи. In: Proceedings of the 7th International scientific and practical conference Topical aspects of modern scientific research; 2024 Mar 21-23; Tokyo, Japan. Tokyo: CPN Publishing Group; 2024, p. 72-6.
8. Степан НА. Рівень раннього неспецифічного маркера запалення у хворих на екзему з різним клінічним перебігом. В: Матеріали 105-ї підсумкової наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ. 2024 Лют 05, 07, 12; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет; 2024, с. 373.
9. Fedoruk VO, Denysenko OI. Study of the results of prolonged use of a topical calcineurin inhibitor (0.1 % tacrolimus ointment) in patients with alleryodermatoses. In: Proceedings of the XXIX International Scientific and Practical Conference The role of society in the development of scientific ideas; 2023 Jul 24-26; Prague, Czech Republic. Prague; 2023, p. 92-4.
10. Курченко АІ, Федорук ВО, Денисенко ОІ. Удосконалення діагностичної програми з визначення етіологічних факторів у хворих на екзему. Імунологія та алергологія: наука і практика. 2024;1:46-53. doi: 10.37321/immunology.2024.1-07
11. Гаєвська МІО. Оцінка віддалених результатів комплексного лікування хворих на псоріаз із використанням гепатопротекторного препарату, пробіотика та топічного інгібітора кальциневрину. В: Матеріали 105-ї підсумкової наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ. 2024 Лют 05, 07, 12; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет; 2024, с. 365-6.
12. Бродовська НБ, Денисенко ОІ. Рівень показників окиснювальної модифікації білків у хворих на червоний плоский лишай. In: Proceedings of the 4th International scientific and practical conference Innovations and prospects of world science; 2021 Dec 01-03. Vancouver, Canada. Vancouver: Perfect Publishing; 2021, p. 118-22.
13. Бродовська НБ, Денисенко ОІ, Степан НА, Перепічка МП. Оптимізація лікування червоного плескатого лишая із застосуванням лікарського препарату із вмістом глутамату аргініну. In: Proceedings of the 6th International scientific and practical conference Innovative development of science, technology and education; 2024 Mar 14-16; Vancouver, Canada. Vancouver: Perfect Publishing; 2024, p. 56-61.
14. Сторожук МВ, Денисенко ОІ. Діагностичне значення визначення сироваткового рівня інтерлейкіну-17А та інтерлейкіну-18 у хворих на розацеа. Дерматологія та венерологія. 2020;3:57-8.
15. Сторожук МВ, Денисенко ОІ. Удосконалення комплексного лікування хворих розацеа з урахуванням сироваткового рівня прозапальних цитокінів. In: Proceedings of the 7th International scientific and practical conference Modern directions of scientific and clinical and experimental pathology. 2024. T.23, № 3 (89)

- research development; 2021 Dec 22-24; Chicago, USA. Chicago; 2021, p. 165-72.
16. Perepichka MP. Comprehensive treatment of patients with rosacea considering the condition of the organs of the hepatobiliary system and the clinical manifestations of dermatosis. В: Матеріали 105-ї підсумкової наук.-практ. конф. з міжнар. участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ; 2024 Лют 05, 07, 12; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет; 2024, с. 359-60.
 17. Денисенко ОІ. Дифузна і вогнищева алопеція як віддалені дерматологічні прояви перенесеного COVID-19. Дерматологія та венерологія. 2021;3:46.
 18. Денисенко ОІ, Гаєвська МЮ, Денисенко ОВ. Сучасні особливості клінічного перебігу корости. Клінічна та експериментальна патологія. 2020;19(3):40-3. doi: 10.24061/1727-4338.XIX.3.73.2020.6
 19. Перепічка МП, Денисенко ОІ, Винник МС. Комплексне лікування хворих на краплеподібний параспоріоз із застосуванням топічного препарату піритіону цинку. Дерматологія та венерологія. 2020;3:54.
 20. Перепічка МП, Бродовська НБ, Мисковець ВВ, Заморський НР. Клінічна ефективність застосування топічного засобу із сульфатіазолом срібла хворим на піодермії. Дерматологія та венерологія. 2023;3:39.
 21. Haievska MYu, Denysenko OI, Stronets AV, Hutsuliak IV. Features of the therapeutic approach to the treatment of onychomycosis. In: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference International Scientific innovations in human life; 2022 Jan 19-21; Manchester, United Kingdom. Manchester; 2021, p. 55-8.
 22. Denysenko OI, Haievska MYu, Perepichka MP, Gulei LO, Karvatska YuP, Shuleniina OV, et al. Fundamentals of diagnosis and treatment in dermatology: a textbook for students (masters) of higher medical educational institutions in speciality «Medicine». Chernivtsi; 2020. 232 p.
 23. Святенко ТВ, Свистунов ІВ, редактори. Дерматологія, венерологія. Вінниця: Нова Книга; 2021. 656 с.
 24. Денисенко ОІ, Перепічка МП, Гаєвська МЮ, Гулей ЛЮ, укладачі. Питання дерматовенерології у практиці сімейного лікаря. Чернівці: БДМУ; 2020. 133 с.
 25. Святенко ТВ, Свистунов ІВ, редактори. Дерматологія, венерологія. 2-е вид., оновл. та допов. Вінниця: Нова Книга; 2024. 656 с.
 26. Святенко ТВ, Макуріна ГІ, Свистунов ІВ, редактори. Дерматологія воєнного часу. Атлас. Вінниця: Нова книга; 2023. 176 с.
 27. Денисенко ОІ, Перепічка МП, укладачі. Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі; 2022 Вер 29-30; Чернівці. Чернівці: БДМУ; 2022. 176 с.
 28. Перепічка МП, Денисенко ОІ, Мисковець ВВ, Бербець ДА. Роль студентського наукового гуртка у підвищенні рівня знань з дерматовенерології у період реформування медичної галузі. В: Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики дерматовенерологічної патології в умовах реформування медичної галузі. 2022 Вер 29-30; Чернівці. Чернівці: БДМУ; 2022, с. 30-2.
- vikhy ta suchasnist' (2010-2020 rr.) [Scientific achievements of he dermatovenerology department of Bukovinian state medical university: historical milestones and modernity (2010-2020)]. Current issues of social studies and history of medicine. 2020;4:11-5. doi: 10.24061/2411-6181.4.2020.214 (in Ukrainian).
2. Denysenko OI. Tematyka naukovykh doslidzhen' kafedry dermatovenerolohii Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu, istorychni ta suchasni naukovi napriamky [Research topics of the department of dermatovenerology of the Bukovyna State Medical University, historical and modern scientific directions]. In: Proceedings of the 105-i pidsumkovoї nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu profesors'ko-vykladats'koho personalu Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu, prysviachenoi 80-richchiu BDMU; 2024 Liut 05, 07, 12; Chernivtsi. Chernivtsi: Meduniversytet; 2024, p. 366-7. (in Ukrainian).
 3. Denysenko OI, Perepichka MP, Tkachuk SS, Gaevska MYu, Brodovska NB, Storozhuk MV, et al. Stanovlennia dermatovenerolohii na Bukovyni: rol' profesora ZN. Hrzhebinia yak zasnovnyka naukovoї dermatovenerolohichnoi shkoly [The establishment of dermatovenerology in Bukovina: the role of professor ZN. Grzhebin As The Founder Of The Scientific School Of Dermatovenerology]. Clinical and Experimental Pathology. 2023;22(2):71-6. doi: 10.24061/1727-4338.XXII.2.84.2023.12 (in Ukrainian).
 4. Denysenko OI. Suchasni pidkhody do pryznachennia antyhistaminnykh preparativ pry rezystentnykh formakh khronichnoi kropyv'ianky [Modern approaches to the appointment of antihistamines in the resistant forms of chronic urticaria]. Ukrainian Journal of Dermatology, Venereology, Cosmetology. 2018;4:30-6. doi: 10.30978/UJDVK2018-4-30 (in Ukrainian).
 5. Denysenko O, Fedoruk V. Zastosuvannia fermentnoho ta anhioprotektoho preparativ u kompleksnomu likuvanni ekzemy [Application of enzymatic and angioprotective drugs in the complex treatment of eczema]. Journal of Dermatovenerology and Kosmetology named after NA. Torsuev. 2022;1:28-34. doi: 10.37321/journaldvc.2022.1-03 (in Ukrainian).
 6. Denysenko OI. Improving the treatment of patients with allergodermatoses considering the clinical manifestations of the disease and the state of the colon microbiota. In: Proceedings of the 105-i pidsumkovoї nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu profesors'ko-vykladats'koho personalu Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu, prysviachenoi 80-richchiu BDMU; 2024 Liut 05, 07, 12; Chernivtsi. Chernivtsi: Meduniversytet; 2024, p. 357.
 7. Stepan NA, Denysenko OI, Brodovska NB, Perepichka MP. Stan prooksydantno-antyoksydantnoho homeostazu u khvorykh na rizni klinichni formy ekzemy [The state of prooxidant-antioxidant homeostasis in patients with various clinical forms of eczema]. In: Proceedings of the 7th International scientific and practical conference Topical aspects of modern scientific research; 2024 Mar 21-23; Tokyo, Japan. Tokyo: CPN Publishing Group; 2024, p. 72-6. (in Ukrainian).
 8. Stepan NA. Riven' rann'oho nespetsyfnoho markeru zapalennia u khvorykh na ekzemu z riznym klinichnym perebihom [The level of an early non-specific inflammatory marker in eczema patients with different clinical course]. In: Proceedings of the 105-i pidsumkovoї nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu profesors'ko-vykladats'koho personalu Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu, prysviachenoi 80-richchiu BDMU; 2024 Liut 05, 07, 12; Chernivtsi. Chernivtsi: Meduniversytet; 2024, p. 373. (in Ukrainian).
 9. Fedoruk VO, Denysenko OI. Study of the results of prolonged use of a topical calcineurin inhibitor (0.1 % tacrolimus ointment) in patients with allergodermatoses. In: Proceedings of the XXIX International Scientific and Practical Conference The role of society in the development of practical ideas; 2023 Jul 24-26; Prague, Czech Republic. Prague; 2023, p. 92-4.

References

1. Denysenko O, Hulei L, Haievska M, Perepichka M, Karvatska Yu, Brodovska N. Naukovi zdobutky kafedry dermatovenerolohii Bukovyns'koho derzhavnoho medychnoho universytetu: istorychni Kлінічна та експериментальна патологія. 2024. Т.23, № 3 (89)
10. Kurchenko AI, Fedoruk VO, Denysenko OI. Udoskonalennia diahnostychnoi prohramy z vyznachennia etiologichnykh faktoriv u khvorykh na ekzemu [Improvement of diagnostic programme

- for determination of etiological factors in patients with eczema]. *Immunology and Allergy: Science and Practice*. 2024;1:46-53. doi: 10.37321/immunology.2024.1-07 (in Ukrainian).
11. Hayevska MYu. Otsinka viddalenykh rezul'tativ kompleksnoho likuvannia khvorykh na psoriaz iz vykorystanniam hepatoprotekturnoho preparatu, probiotyka ta topichnoho inhibitora kal'tsynevrynu [Evaluation of the long-term results of complex treatment of patients with psoriasis using a hepatoprotective drug, a probiotic, and a topical calcineurin inhibitor]. In: Proceedings of the 105-i pidsumkovoї nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu profesoriv'ko-vykladats'koho personalu Bukovyns'koho derzhavnogo medychnoho universytetu, prysviachenoї 80-richchiu BDMU; 2024 Liut 05, 07, 12; Chernivtsi. Chernivtsi: Meduniversytet; 2024, p. 365-6. (in Ukrainian).
 12. Brodovska NB, Denysenko OI. Riven' pokaznykiv oksyniuval'noi modyfikatsii bilkiv u khvorykh na chervoniy ploskyi lyshai [The level of indicators of oxidative modification of proteins in patients with lichen planus]. In: Proceedings of the 4th International scientific and practical conference Innovations and prospects of world science; 2021 Dec 01-03. Vancouver, Canada. Vancouver: Perfect Publishing; 2021, p. 118-22. (in Ukrainian).
 13. Brodovska NB, Denysenko OI, Stepan NA, Perepichka MP. Optymizatsiia likuvannia chervonoho pleskatoho lyshaiu iz zastosuvanniam likars'koho preparatu iz vmistom hlutamatu arhininu [Optimization of the treatment of lichen planus with the use of a drug containing arginine glutamate]. In: Proceedings of the 6th International scientific and practical conference Innovative development of science, technology and education; 2024 Mar 14-16; Vancouver, Canada. Vancouver: Perfect Publishing; 2024, p. 56-61. (in Ukrainian).
 14. Storozhuk MV, Denysenko OI. Diahnostychnе znachennia vyznachennia syrovatkovoho rinvnia interleikinu-17A ta interleikinu-18 u khvorykh na rozatsea [The diagnostic value of determining the serum level of interleukin-17A and interleukin-18 in patients with rosacea]. *Dermatology and Venereology*. 2020;3:57-8. (in Ukrainian).
 15. Storozhuk MV, Denysenko OI. Y Udoskonalennia kompleksnoho likuvannia khvorykh rozatsea z urakhuvanniam syrovatkovoho rinvnia prozopal'nykh tsytokiniv [Improving the complex treatment of rosacea patients taking into account the serum level of pro-inflammatory cytokines]. In: Proceedings of the 7th International scientific and practical conference Modern directions of scientific research development; 2021 Dec 22-24; Chicago, USA. Chicago; 2021, p. 165-72. (in Ukrainian).
 16. Perepichka MP. Comprehensive treatment of patients with rosacea considering the condition of the organs of the hepatobiliary system and the clinical manifestations of dermatosis. In: Proceedings of the 105-i pidsumkovoї nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu profesoriv'ko-vykladats'koho personalu Bukovyns'koho derzhavnogo medychnoho universytetu, prysviachenoї 80-richchiu BDMU; 2024 Liut 05, 07, 12; Chernivtsi. Chernivtsi: Meduniversytet; 2024, p. 359-60.
 17. Denysenko OI. Dyfuzna i vohnysheva alopetsiia yak viddaleni dermatologichni proiavy perenesenoho COVID-19 [Diffuse and focal alopecia as remote dermatological manifestations of transferred COVID-19]. *Dermatology and Venereology*. 2021;3:46. (in Ukrainian).
 18. Denysenko OI, Haievska MYu, Denysenko OV. Suchasni osoblyvosti klinichnoho perebihu korosty [Modern features of the clinical course of scabies]. *Clinical and Experimental Pathology*. 2020;19(3):40-3. doi: 10.24061/1727-4338.XIX.3.73.2020.6 (in Ukrainian).
 19. Perepichka MP, Denysenko OI, Vynnyk MS. Kompleksne likuvannia khvorykh na kraplepodibnyi parapsoriaz iz zastosuvanniam topichnoho preparatu pyrytionu tsynku [Complex treatment of patients with tear-shaped parapsoriasis with the use of topical zinc pyrithione]. *Dermatology and Venereology*. 2020;3:54. (in Ukrainian).
 20. Perepichka MP, Brodovska NB, Myskovets' VV, Zamors'kyi NR. Klinichna efektyvnist' zastosuvannia topichnoho zasobu iz sul'fatiazolom sribla khvorym na piodermii [Clinical effectiveness of using a topical agent with silver sulfathiazole in patients with pyoderma]. *Dermatology and Venereology*. 2023;3:39. (in Ukrainian).
 21. Hayevska MYu, Denysenko OI, Stronets AV, Hutsuliak IV. Features of the therapeutic approach to the treatment of onychomycosis. In: Proceedings of the VII International Scientific and Practical Conference International Scientific innovations in human life; 2022 Jan 19-21; Manchester, United Kingdom. Manchester; 2021, p. 55-8.
 22. Denysenko OI, Haievska MYu, Perepichka MP, Gulei LO, Karvatska YuP, Shuleniina OV, et al. Fundamentals of diagnosis and treatment in dermatology: a textbook for students (masters) of higher medical educational institutions in speciality «Medicine». Chernivtsi; 2020. 232 p.
 23. Sviatenko TV, Svystunov IV, redaktory. Dermatolohiia, venerolohiia [Dermatology, venereology]. Vinnytsia: Nova Knyha; 2021. 656 p. (in Ukrainian).
 24. Denysenko OI, Perepichka MP, Haievska MYu, Gulei LO, ukladachi. Pytannia dermatovenerolohii u praktytsi simeinoho likaria [Issues of dermatovenerology in the practice of a family doctor]. Chernivtsi: BDMU; 2020. 133 p. (in Ukrainian).
 25. Sviatenko TV, Svystunov IV, redaktory. Dermatolohiia, venerolohiia [Dermatology, venereology]. 2-e vyd., onovl. ta dopov. Vinnytsia: Nova Knyha; 2024. 656 p. (in Ukrainian).
 26. Sviatenko TV, Makurina HI, Svystunov IV, redaktory. Dermatolohiia voiennoho chasu. Atlas [Wartime dermatology. Atlas]. Vinnytsia: Nova Knyha; 2023. 176 p. (in Ukrainian).
 27. Denysenko OI, Perepichka MP, ukladachi. Proceedings nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu Suchasni pidkhydy do diahnostyky, likuvannia ta profilaktyky dermatovenerologichnoi patolohii v umovakh reformuvannia medychnoi haluzi [Modern approaches to the diagnosis, treatment and prevention of dermatovenerological pathology in the conditions of reforming the medical industry]; 2022 Ver 29-30; Chernivtsi. Chernivtsi: BDMU; 2022. 176 p. (in Ukrainian).
 28. Perepichka MP, Denysenko OI, Myskovets' VV, Berbets' DA. Rol' studentiv'koho naukovoho hurtka u pidvyschenni rinvnia znan' z dermatovenerolohii u period reformuvannia medychnoi haluzi [The role of the student scientific group in increasing the level of knowledge in dermatovenerology during the period of reforming the medical field]. In: Proceedings nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastiu Suchasni pidkhydy do diahnostyky, likuvannia ta profilaktyky dermatovenerologichnoi patolohii v umovakh reformuvannia medychnoi haluzi; 2022 Ver 29-30; Chernivtsi. Chernivtsi: BDMU; 2022, p. 30-2. (in Ukrainian).

Відомості про авторів:

Денисенко О. І. – д.мед.н., професор, завідувач кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: denysenko.olga@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6656-8596>

Перепічка М. П. – к.мед.н., доцент кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: perepichka.myhajlo@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8143-4489>

ISSN 1727-4338 <https://www.bsmu.edu.ua>

Клінічна та експериментальна патологія. 2024. Т.23, № 3 (89)

Гаєвська М. Ю. – к.мед.н., доцент кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: hajevska.maryna@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8051-9395>

Бродовська Н. Б. – к.мед.н., асистент кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: brodovska.nadiia@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2938-1789>

Степан Н. А. – к.мед.н., асистент кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: natalya_stepan@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1692-6177>

Сторожук М. В. – к.мед.н., асистент кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: storozhuk.maryna@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5153-6815>

Федорук В. О. – аспірант кафедри дерматовенерології, Буковинський державний медичний університет, Чернівці, Україна.

E-mail: fedoruk.viktoria@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2185-8575>

Information about authors:

Denysenko O. I. – Doctor of Medical Sciences, Professor, Head of the Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: denysenko.olga@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6656-8596>

Perepichka M. P. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: perepichka.myhajlo@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8143-4489>

Haievskaya M. Yu. – Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: hajevska.maryna@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8051-9395>

Brodovska N. B. – Candidate of Medical Sciences, Assistant, Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: brodovska.nadiia@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2938-1789>

Stepan N. A. – Candidate of Medical Sciences, Assistant, Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: natalya_stepan@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1692-6177>

Storozhuk M. V. – Candidate of Medical Sciences, Assistant, Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: storozhuk.maryna@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5153-6815>

Fedoruk V. O. – Postgraduate student, Department of Dermatovenereology, Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: fedoruk.viktoria@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2185-8575>

Стаття надійшла до редакції 30.08.2024

© О. І. Денисенко, М. П. Перепічка, М. Ю. Гаєвська, Н. Б. Бродовська, Н. А. Степан, М. В. Сторожук, В. О. Федорук

